

Hogy pedig a *Melanopsis* nevű csiga a püspökfürdői, ezelőtt sokkal nagyobb kiterjedésű hévízi tóban az alakok azon rendkívüli bőségét létrehozhatta, ahhoz olyan idő kellett, mint a minőt csak a geológiai időszakok nyújthatnak és Brusina a *Nymphaea Lotus* honosságáról adott magyarázatot az egyedüli helyesnek mondja. A Püspökfürdő Nagyvárad mellett flórájánál és faunájánál fogva subtropusi oázis.

Hollós László: A nyári és fehér szarvasgomba termőhelyei Magyarországon.*

(Térképpel.)

A földművelésügyi m. kir. minisztérium 13,206/901. sz. rendeletével felhívta az összes erdészeti hivatalok figyelmét a szarvasgombára és egyúttal megjegyezte, hogy a Kir. Magyar Természettudományi Társulat szívesen szolgál fölvilágosítással.** Ezen az úton sok gombaküldemény érkezett e Társulathoz, azonban sajnos, legnagyobb részben nem szarvasgomba. A küldemények túlnyomó része *Elaphomyces granulatus* Fr. és *Elaphomyces variegatus* Fr. volt, mely föld alatt termő gombák mogoró- vagy diónagyságúak, gömbölyűek, vastag és nagyon kemény burookban feketés port tartalmaznak. Gyakori volt a *Clavaria*-nak több faja, mivel ezeket az ágas-bogas, a szarvas ágas szarvára emlékeztető gombákat sok helyen a nép szarvasgombának nevezi. Fejletlen kalapos gombák, sőt két helyről virágos növény gumója is érkezett azon kérdéssel, ez-e a szarvasgomba? Érdekes, hogy a *Cordyalis cava* (L.) Schw. et Koerl. gumóit a nép Székely-Udvarhely vidékén szivgombának nevezi. Több helyről megkerült a *Melanogaster* és a *Hysterangium*, Tót-Váradról pedig a hazánkból eddig ismeretlen *Octaviania asterosperma* Vill. nevű földalatti gomba.

A legtöbb, érdekes földalatti gombát, még pedig tíz fajt Kondor Vilmos m. kir. erdőmester Nógrád-vármegyéből küldötte, a hol a szarvasgombát is megtalálta.

A szarvasgomba lelőhelyeit illető eredmény, sajnos nem sokkal több, mint a mit eddig is ösmertünk.

Miután többen kérdezősködtek a szarvasgomba tenyésztése felől, tenyésztésre alkalmas érett gombáért írtam Német- és Franciaországba, a honnan azonban csak ígéretekot kaptam. Nyári szarvasgombából (*Tuber aestivum* Vitt.) nálunk lehetne tenyésztésre alkalmas, érett, lágy példányokat szerezni.

Dr. Hesse tanár, a ki a porosz kormány megbízásából foglalkozott a szarvasgomba tenyésztésével, azt írja, hogy márcziusban, a hó olvadása

* A növénytani szakosztálynak 1902. évi márczius 12-iki ülésén előterjesztette Mágócsy-Dietz Sándor.

** A rendeletet nem láthattam, csak a Társulathoz érkezett küldeményekhez csatolt átiratok hivatkozásából ismerem.

után kell ilyen érett példányokat keresni és azokat 1—2 millimeter vastag szeletekre eldarabolva, a vékonyabb tölgyfagyökerek mellé dugdosni.*

A francia szarvasgombával (*Tuber melanosporum* Vitt.) magam is szerettem volna kísérleteket tenni, annál is inkább, mivel ezen legértékesebb gombafaj hazánkban eddig biztosan nem ismeretes. Egy francia termelő, kinek anyagért írtam, csak ígéreteket küldött és leírta a talajt, melyben a gomba tenyészthető. Azt mondja: általában a rossz, majdnem terméketlen talaj, melyben 60—80%₀ mész van és a hol egyéb nem igen terem, a legalkalmasabb a tenyésztésre. A termékeny, jó, alluviális földet a gomba nem szereti és abban nem terem. A meszes földbe gombás telepekről kikerülő és így gombaspórákkal fertőzött gombás tölgyeket ültetnek. Ezek a fák nagyon véznák, csenevészek, a mi nem is csoda, miután olyan földben élnek, mely mészből és szírtörmelékből való.

Az a kérdés is fölmerült, hogyan lehet a szedett szarvasgombát egy ideig, a míg eladásra kerül, minden konzerválás nélkül eltartani? Trencsénvármegyében a szarvasgombaszedő lapos kosárba önti zsákmányát és éjjelre vizes zsákdarabbal fődí be, hogy ki ne száradjon.

Hetenként kétszer átadja a kereskedőnek. Annál is áll egy-két napig és nem romlik meg, kivévn a fergeseket. Úgy tudom, bádogedényben föld között egy hétig is eláll frissen. Párisból egészen friss, pompás illatú példányokat kaptam bádogdobozban. A példányok vastag földrétegbe voltak burkolva, mely még a termőhelyen tapadt rájuk.

Többen kérdezték, hol lehet értékesíteni a szarvasgombát? Mivel a szarvasgombakereskedés nálunk jóformán új üzletág, természetes hogy eleinte a kezdet nehézségeivel kellene küzdeni; azonban kétségtelen, hogy bármelyik gyűjtőterülethez közel eső nagyobb város csemegekereskedői készséggel vállalkoznának a gomba árusítására. A többi kérdésre megfelel »A szarvasgomba hazánkban és külföldön«. (Természettudományi Közlöny 1901. januárius.)

Hazánkban két olyan szarvasgombafaj ismeretes, mely a kereskedés tárgya lehetne. Az egyik a nyári szarvasgomba (*Tuber aestivum* Vitt.), a másik a fehér szarvasgomba (*Choiromyces meandriformis* Vitt.). A következőkben elősorolt eddig ismert hazai lelőhelyekből kitetszik, hogy a nyári szarvasgomba főleg hazánk észak-nyugoti és nyugoti részében terem, a fehér szarvasgomba túlnyomóan az északi részen.

I. *Tuber aestivum* Vitt. Nyári szarvasgomba. (Földi kenyér.)

Gömbölyded vagy ritkán gömbölyű, hoporjas, a föld színe alatt termő gomba, mely a külsejét borító vastag, fekete-barna, kúpos szemölcsseiről ismerhető meg. E szemölcsök alapjukon többnyire hatszögletesek, egyenlőtlenek, néha laposak és tetejükön gyakran két, egymást keresztező barázdától négy részre osztottak. Belseje eleinte fehér, azután barnás vagy szürkés színű, fehér erektől márványozott. Érett korában kellemes, a főtt kukoriczához

* Természettudományi Közlöny 1901. januárius, 377. füz. 19. old.

hasonló erős illata van. Átlag diónagyságú, azonban mogyoró-, tyúktojás-, sőt ökölnagyságú is lehet.

A Kir. Magyar Természettudományi Társulathoz beérkezett küldemények szerint a következő újabb lelőhelyeket jegyezhetjük fel:

Vécsey Ferencz, a győri kerület királyi erdőfelügyelője a következőket írja: »A beszerzett adatok szerint a szarvasgomba az ezen kir. erdőfelügyelőség kerületéhez tartozó Győr- és Moson-vármegye területén fekvő erdőkben egyáltalán nem fordul elő, míg ellenben Komárom- és Veszprém-megyék erdeiben egyes helyeken kisebb mennyiségben található, de mindez ideig annak keresésére és gyűjtésére kevés súly fektetett, eladásra egyáltalában sem került és csakis a helyi szükséglet fedezésére fordított.

Így előfordul a szarvasgomba:

I. Komárom-vármegyében:

1. A *csákvári* hitbizományi uradalom erdejében, olyan mészmurvás dombokon, a hol a talaj homokos, sovány, televényben szegény és a hol állandó marhacsapás van.

Leggyakrabban található a molyhos tölgyállabokban, de a bükkösökben sem ritkaság. A tölgyesekben a szarvasgomba színe fekete, míg a bükkösök gombája szennyes-sárga.*

A szarvasgombát ezen uradalomban már a legrégebb idők óta e czélra rendszeresen jól betanított »szarvasgomba-ebekkel« kutatják fel és arra a sajátos tapasztalatra vezetett, hogy a mely évben sok burgonya terem ezen erdőkben, sok a szarvasgomba is és megfordítva.

Voltak évek, mikor egy évben 5—6 metermázsa szarvasgombát is találtak, de néhány év óta nagyon kevés eredménye van kutatásának.

2. A szomszédos *felső-gallai* uradalom erdeiben a szarvasgomba már sokkal ritkábban fordul elő. Itt is betanított kutyákkal szedetik és szintén csak az uradalmi várkonyha szükségletének a fedezésére fordítják.

Az előforduló gombák mintáját ide mellékelve küldöm.**

3. A *tatai* uradalom erdeiben a szarvasgomba olyan csekély mennyiségben fordul elő, hogy annak gyűjtésére gondot nem fordítanak.

II. Veszprém-vármegyében:

1. A *nagyvázsonyi* uradalom erdejében szintén csak szórványosan fordul elő a szarvasgomba és itt sem helyeznek súlyt annak gyűjtésére, különösen azért, mert a nagy mennyiségben előforduló szarvasok a szedők által zavartatnának, mi oknál fogva a szarvasgomba-gyűjtés még akkor sem képezhetné a lakosság keresetforrását, ha ezen erdőkben nagyobb mennyiségben fordulna is elő.

2. A *zirczi* apátság erdeiben a szarvasgomba szórványosan előfordul ugyan, de annak gyűjtésére eddig a szükséges kutató kutyák hiányában

* Ez utóbbi nem *Tuber aestivum* Vitt., hanem valószínűleg *Tuber excavatum* Vitt., mely szintén meg volt a küldeményben.

** *Tuber aestivum* Vitt. és *Tuber excavatum* Vitt.

gond nem fordítottatott, mert azok tartásának költsége nincsen arányban a remélhető jövedelemmel.

Az ezen erdőkben talált gombák egy példányát a II-vel jelzett dobozban küldöm.*

Fölemlítem végre, hogy a Zircz környékbeli lakosok a szarvasgombát »földi kenyér«-nek nevezik.

Felső-Galláról Hecht Ferencz uradalmi főerdész két faj szarvasgombát küldött (*Tuber aestivum* Vitt., *T. excavatum* Vitt.).

Lászlóffy kir. erdőfelügyelő Pozsonyból több példány *Tuber aestivum* Vitt.-t küldött és azt írja, hogy a fenséges cs. és kir. család holicsi uradalmához tartozó és Nyitra-vármegyének Holics, EgbeI, Kutli, Radasócz, Péterfalu, községek határában fekvő erdőségekben szórványosan található. Megjegyzi továbbá, hogy »a kir. erdőfelügyelőség tudomása szerint a szarvasgomba egyes fajai Nyitra-vármegyének több vidékén és nevezetesen a Vág és Nyitra folyók völgyét határoló erdőségekben, továbbá Szokolcza, Nyitra, Modor városok tulajdonát képező erdőségekben is szórványosan előfordulnak. Ezen vidékeken e gombafajnak gyűjtésével és értékesítésével egyesek foglalkoztak is, azonban lassanként felhagytak vele egyrészt azon okból, mert a gomba megtalálására alkalmas, betanított kutyák vagy sertések rendelkezésre nincsenek, másrészt és különösen pedig azért, mert az amúgyis csak szórványosan található gombának legnagyobb részét az e vidékeken mindenütt elég nagy számban jelenkező vadsertés évről évre fölemésztvén, a gombakeresést és gyűjtést jövedelmező foglalkozásnak egyáltalában nem tekintik.«

Halász Géza kir. erdőfelügyelő Pécsent, Baranya-, Somogy- és Tolna-vármegyékben működő mintegy 30 erdőtisztet felszólított, hogy a szarvasgomba előfordulására vonatkozólag szerzett tapasztalataikat közöljék, de mindenünnen azt a választ kapta, hogy nem fordul elő. Azonban a Somogy-vármegye Endréd község határában fekvő tihanyi apátsági erdőben nagyon érdekes módon jutott szarvasgombához, midőn egy vén kanászhoz ezt a kérdést intézte: »Van-e sok földi kenyér?« Válaszul kapta: »Sok nincs, de azért ki-kitúr a disznó egyet-egyet.« A küldött példány *Tuber aestivum* Vitt. A szarvasgomba után való kutatásnak ezt az egyszerű, célravezető módját nem lehet eléggé melegen ajánlani, különösen a Bakonyban, a hol a kanászok legjobban ismerik e gombát.

Zachár István miskolczi kir. erdőfelügyelő Borsod-, Gömör- és Heves-vármegyékre kiterjedő kerületéből pozitív adatot egyedül Elek István m. kir. erdőgondnok küldött. E szerint: »Az egri érseki uradalom felsőtárkányi erdejében gyakran találunk »*Tuber aestivum*«-ot, sőt egy gulyás a keresést hivatásszerűen űzi is és erre betanított kutyával főleg szeptember, október hónapokban gyűjt 20—25 kilogrammot.

A gomba lelőhelyei: *Felső-Tárkány*: 1. Tarkóalja (erdőrész) a Toldikapu környéke, 2. a Kolozs orma, 3. Kúnhegy. Mindenütt idős tölgyállabok alatt. Cserkészsút készítése közben nagy mennyiségben kerül elő.

* *Tuber aestivum* Vitt.

Innen példányt Kondor Vilmos m. kir. erdőmester volt szíves küldeni, a ki Nógrád-vármegyéből is mintegy 50 darabot szerzett. Ezen utóbbi példányok *Piliny* községből, báró Prónay Gábor erdejéből valók. »A talaj televénydús fekete agyag, pala fölött, az erdő délkeleti hajlású domboldalon van, mintegy 45 éves csertölgyest képez. A gomba leginkább olyan mélyedésekben található, a hol sok a rothadó falevél és ilyen helyen közvetlenül a haraszt alatt, a húmusréteg legtetején hever 3—5 példányban. Közvetlenül a fatörzsek mellett nem találtunk gombát, mindig 1, 2, 3, sőt 4 m-nyi távolságban a fáktól. Azelőtt az erdőcsész fia egy kocszával rendszeresen gyűjtötte e gombát.

Most is sertéssel akartam a gombát keresni, de nem ment; most kezd ugyanis a tölgyemakk hullani és ilyenkor semmiféle csemegével sem lehet a sertés figyelmét a makkról elterelni, hanem ész nélkül szalad a makk után.

Verőczen (Nógrádm.) Filarszky Nándor múzeumi örrel kirándulást tettünk, midőn feltűnt a ritkán álló fák körül a sok disznótúrás. A keresés sikertelen maradt, de később Filarszky kérdezősködésére a kanász olyan jól leírta az itt található gombát, hogy az csak szarvasgomba lehet. Példányt nem sikerült szerezni.

Temes-vármegyében Wickl Gyula m. kir. gazdasági v. tanár értesítése szerint a szarvasgomba nem fordul elő.

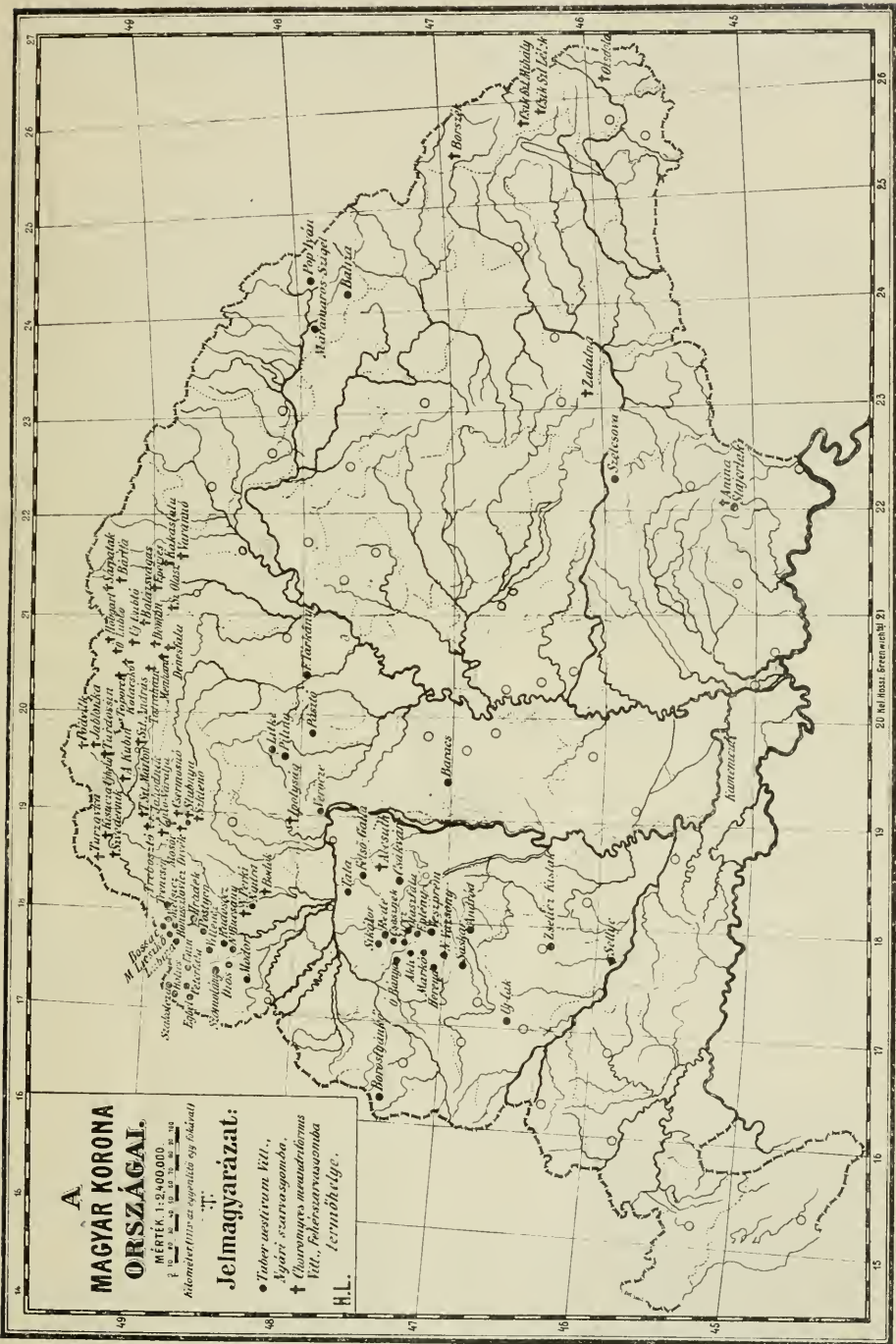
Horvát Ferencz m. kir. főerdész azt írja, hogy Torontál-vármegyének kerületébe eső részén szorgos kutatás dacjára sem akadt szarvasgombára.

Krassó-Szörényből a Valeamare n levő magy. kir. erdőgondnokság két példány *Tuber aestivum*-ot küldött, melyek *Szelesova* község határában levő Szirbu nevű erdőrészben sertés segítségével kerültek elő.

Pest-megyében, a Kecskeméthez tartozó Baracs-pusztán homokos tölgyesben, 25—30 év körül levő fák alatt július közepén Vágó László főerdészszel bőven szedtük. Kivittünk egy két éves, fias, fehérszőrű mangaliczát és az állat minden tanítás nélkül túrta ki a szarvasgombát. Ilyen helyekről elhajtottuk a disznót és kapával utána kerestünk.

A nyári szarvasgomba eddig ismeretes hazai lelőhelyei:

Trencsén-m. <i>Morva-Lieszkő (Javorina)</i> ,
Bohuszlavicz (Turánhegy), <i>Melsicz</i> , Bos-
sász, Trencsén.	Veszprém-m. <i>Veszprém (vasúti erdő)</i> ,
<i>Márkó (menyeki erdő)</i> , <i>Zircz (Aklí</i>
<i>major</i> , Szarvaskút, Bajor erdő, Ökör-
hegy, <i>Eplényi erdő)</i> , <i>Ó-Bánya (Keri</i>
<i>Cser és Borzás)</i> , Nagy-Vázsony, Csesz-
nek, Sikátor, Réde, Szt.-Gál, Herend,
Óskü, Bala-pusztá, Olaszfalu.
Nyitra-m. Nyitra, <i>Holics</i> , Egbel, Kutti,
Radasócz, Péterfalu, Szakolcza, <i>Pöstyén</i> ,
<i>Szénásfalu</i> , Vittenez, Hradek, <i>Radosna</i> ,
Bucsány, Bresztova, Lubina.	Vas-m. Borostyánkő.
Túróc-m. Stubnya (?).	Zala-m. <i>Újlak</i> , Sáska (Vaskapu).
Nógrád-m. <i>Piliny</i> , <i>Verőcze</i> . — <i>Litke</i>
(Kókapu-erdőrész).	Somogy-m. <i>Zselicz-Kislak (Kecskehát)</i> ,
<i>Endréd</i> .
Pest-m. <i>Kecskemét (Baracs-pusztá)</i> .	Baranya-m. <i>Sellye</i> .
Pozsony-m. Modor, Szomolány, Felső- és
Alsó-Diós.	Heves-m. <i>Felső-Tárkány (Tarkóalja</i> ,
Kolozs orma, Kúnhegy). <i>Pászló</i> (Csikó-
hálás-völgy gyűjtötte Fehér Kálmán
Komárom-m. <i>Felső-Galla</i> , Tata.	
Fehér-m. <i>Csákvár</i> .	

- erdészjelölt, küldte Kondor Vilmós m. kir. erdőmester.) **Máramaros - m.** (?) Máramaros - Sziget (Mocsár dűlő), Batiza, Pop-Ivánhegy. [Azon helyek, honnan a gombát magam is láttam, dült betűkkel vannak szedve.]
- Krassó-Szőrény-m.** *Stájerlak (Faraktár), Szelcsova.*

II. *Choironyces meandriiformis* Vill. (Fehér szarvasgomba.)

Sárgás, kopasz, repedéses, hoporjas külsejű, burgonyához hasonló, föld alatt termő gomba, dió-, egész ökölnagyságú, sőt néha gyermekfej-nagyságra is megnő. Belseje fiatal korában fehér, később halavány sárgás, barnás erekkel.

E gombának újabb lelőhelyei a következők: Az *alcsuthi* fenyőparkban találta Csorba I. gyakornok (december 21.). Krassó-Szőrényből (*Anina*, Csereszna) a Probeholzweg mellett július elején) küldte Steinfeld Fr. erdőőr. Csikmegyéből (*Borszék*, *Kerekszék*) kaptam dr. Szilvássy fürdőorvostól. Háromszékmegyéből (*Ozsdola*, Égés-erdő) küldte a m. kir. állami erdőhivatal Sepsi-Szent-Györgyről. *Bártfáról* a m. kir. erdőgondnokság, *Kisucza Újhelyről* (Cservena hora) a járási főszolgabíró, *Alsó-Stubnyáról* (Dubrava-dűlő) Roth főerdész küldte. A lőcsei m. kir. állami erdőhivatal *Hobgart* és *Kolacskó* községek határában talált példányokat küldött azzal a megjegyzéssel, hogy »hasonló szarvasgomba fordul még elő *Ó-Lubló*, *Új-Lubló*, *Jakabfalu*, *Toporec* községek határaitban is; 3—5-literes kosárnak tartalmát 1—2 koronáért adják el«.

Erdődi György, kir. főerdész *Felső-Stubnyáról* (Horka augusztus 26.) küldte. »A lelőhely 750 meter magasan fekszik, talaja gyengén televényes, fővényes agyag, trachit fölött. Az erdőállomány lúczyenyő (*Picea excelsa*) és erdei fenyő (*Pinus silvestris*) elegyből való. Állatkora 60 év. A gomba gyepes tisztáson volt és a mohos részt felpúposította. Ugyanez a gomba Túróc-zvármegye következő községei határában található: *T.-Szent-Márton*, *Jahodnik*, *Trebosztó*, *Znióváraltja*, *Mosócz*, *Csremosnó*, *Alsó-Stubnya*, *Kisfalu*, *Divék* és *Túróc-Szklénó*.

Schindler J. erdőőr a túróczszklénói határban szedte és azt állítja, hogy a szag után csendes és meleg nyári időben megtalálja. Szerinte a szélről védett, gyéres erdőben e gomba olyan erős és jellemző szagot áraszt, hogy a szagismerő, ha ilyen gombatenyészőhely közelébe jön, a szag után megtalálja a gombát.

A fehér szarvasgomba eddig ismeretes hazai lelőhelyei:

- Trencsén-m.** *Kisucza-Ujhely (Cservena hora)*, Turzovka. *Szedernik* (Környei Ferencz m. kir. erdőmester).
- Nyitra-m.** Bodok, Paczolatj.
- Liptó-m.** *Liptó-Szt.-András* (Andreánszky Tamás erdeje, küldte Rusinszky János m. kir. erdőmester).
- Túróc-m.** *Alsó-Stubnya (Dubrava dűlő)*, *Felső-Stubnya (Horka, Mária-forrás Majális-tér)*, *Kaproncza*, T.-Szt.-Márton, *Jahodnik*, *Trebosztó*, *Znióváraltja*, *Mosócz*, *Csremosnó*, *Kisfalu*, *Divék*, *Túróc-Szklénó* (Ebener Wald).
- Árva-m.** *Jablonka (Babia Gura felé)*, *Podvilk*, *Turdossin* (Bárdos József m. kir. főerdész), *Alsó-Kubin* (Géczei erdő, Hortobágyi Ágoston tanár).
- Szepes-m.** Sz.-Ólaszi, Dénesfalu, Domán, Nadasd, Ménhard, *Tátraháza* (a villák közelében), *Hobgart*, *Kolacskó*, *Ó-Lubló*, *Új-Lubló*, Sz.-Jakabfalva, *Toporec*.
- Sáros-m.** *Bártfa*, Eperjes, Balázsvágás,

Kajatha, *Sárpatak* (küldte Szentimrey Dániel kir. erdőfelügyelő). *Kakasfalva* (Lonkay Antal m. kir. főerdész).
Zemplén-m. *Tarannó* (Strompf Pál erdőmester).
Fehér-m. *Alesuth*.
Hont - m. *Ipolyság*. Rozsnyói káptalan erdeje.

Krassó-Szörény-m. *Anina* (*Csereszna*).
Kolozs-m. Kolozsvár.
Csik-m. *Borszék* (*Kerekszék*), Csík-Szent-Mihály. *Csik-Szent-Lélek* (Zarecky Pál m. kir. erdőtanácsos).
Háromszék-m. *Oszdola* (*Égés*).
Alsó-Fehér-m. Zalathna.
Szerém-m. Kamenitz.

Ha a nyári szarvasgomba eddig ismeretes hazai lelőhelyeit »Magyarország geológiai térképé«-n megtekintjük, azt látjuk, hogy e gomba majdnem kivételi nélkül azokon a helyeken terem, a hol a térképen mezozoi-csoport van jelezve; többnyire ott, a hol ennek felső triasz (t₃) vagy malm (i₃) rétege fordul elő. Így a Bakonyban, Vértesben, Bükkben, Kis-Kárpátokban, a Vág és Nyitra folyók környékén, Krassó-Szörényben.

Ha az ebből levonható következtetésem helyes, úgy a nyári szarvasgombát meg lehet találni mindazokon a helyeken, a hol a geológiai térkép mezozoi csoportot jelez. Ilyen helyek a következők: Mecsekhegység Budapest és Tinnye között, a Bükkhegység és Gömör-Szepesi Érczhegységben, nagy terület, Alacsony-Tátra, a Magas-Tátra északi része, a Vihorlat nyugoti része, Máramaros megye egyes pontjai, Királyerdő és Biharhegység számos helye, Kodruhegység, Erdélyi Érczhegység egyes pontjai, Gyergyói hegység, Brassó és Töresvár vidéke, Krassó-Szörényben Resiczától Új-Moldováig, Herkulesfürdő környéke.

Simonkai Lajos: A *Nonnea* fajai, fajváltozatai és fajtái hazánkban.*

(Négy eredeti rajzzal.)

A *Nonnea* génusz magyar neve *Nonne-tő*. Latinos, tudományos neve Medikus Frigyes-től, az egykori erfurti orvos-botanikustól ered, a ki azt *Nonne János* ugyancsak erfurti orvos-botanikus nevének megörökítésére 1780-ben tette közzé. A növény-génuszok magyar neveinek megállapításában illő, hogy a régi jelesek érdemeit és czélzatait mi is méltányoljuk: ezért alkotódott, a *Nadálytő* mintájára, a *Nonnea* génusz magyar, és az eredeti czélzatot és értelmet kifejező nevül, a *Nonne-tő*.

Manapság a tudományos világ a *Nonnea* génusznak mintegy 30 fajtát, több fajváltozatát és természetes fajtáját ismeri. Ezek mind az Ó-világ szülőttei és elterjedésük köre Közép-Európát, Elő-Ázsiát, Észak-Afrikát és a Közép-Tenger egész vidékét zárja körül; fajokban a Kelet, a Balkán Fél-sziget és egyáltalában a Közép-Tenger melléki növényzet gazdag, változatos.

Ama 30 fajt, makkocskáiknak alakja szerint, 3 csoportra (sectio) kell osztanunk, ú. m.: az *egyenes*-, a *veséded*- és a *félszeres-makkocskájúak* csoportjára.

* Előadta a szerző a növénytan szakosztálynak 1902. évi november 12-iki ülésén.